

**АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ
ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
„МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И ДЕОНТОЛОГИЯ”**

1. Цел на обучението по дисциплината

Основна цел на обучението по дисциплината Медицинска етика и деонтология е задълбочено познаване на етичните проблеми и принципи, възникващи в медицинската практика и нормативната уредба и задълженията, произтичащи от практикуването на съответната специалност.

Целта се съгласува с:

- мисията и концепцията за университета,
- обема и кредитния рейтинг на дисциплината (по системата ECTS), видни от учебния план;
- квалификационната характеристика на специалността;
- образователната степен – проф. бакалавър.

Целта е съобразена с мястото на дисциплината в специалността по значимост и по хронология в учебния план. Като фундаментална дисциплина, тя преобладаващо обслужва следващите етапи на обучението, но акцентира и върху предстоящата практика и спазване на морални принципи и задължителни норми на поведение по специалностите рентгенов лаборант, клиничен лаборант, зъботехник, пом. фармацевт, рехабилитатор, инспектор обществено здраве.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Съдържанието на програмата по дисциплината е подредена хронологично така, че всяка следваща лекция и свързаните с нея упражнения да ползват вече изучена материя и понятия. Избягва се ненужното застъпване или съществуването на «бели петна» между «свързани» по учебен план дисциплини.

3. Предпоставки

Студентът трябва да притежава основни познания по етика от образователните програми в гимназиите, за да започне и завърши успешно обучението си по дисциплината.

4. Академични ресурси

Лекциите се четат от 2-ма хабилитирани преподаватели (1 доцент по деонтология и 1 професор по медицинска етика) с придобита научна степен (доктор) по съответната докторска програма. Практическите упражнения се водат от двамата хабилитирани преподаватели.

5. Материални ресурси

Медицински Колеж предоставя за заниманията със студентите 1 аудитория с

необходимата апаратура за мултимедийни презентации.

6. Лекционно обучение

Лекциите се подготвят и изнасят под формата на мултимедийни презентации, които се предоставят на студентите по електронен път, с цел по-лесна подготовка за изпит. Обемът и форматът на предоставяне на лекциите са по избор на водещия лектор.

7. Практически упражнения

За упражненията се предоставят методични указания и ръководства. Поставят се самостоятелни и екипни задачи. Проверява се:

- подготовката на студента,
- резултатите (получени знания и умения) от конкретното упражнение.

Като методична форма се отдава предимство на работа в екип, екипни дискусии на казуси.

8. Информационни ресурси

Преподавателят има разработени лекции и упражнения по дисциплината и предоставя в електронен вариант лекциите си и други учебни материали.

Предоставя се списък на основната препоръчителна литература по дисциплината по всяка нейна компонента (лекции, упражнения) с приоритет на достъпните източници. Препоръчват се и интернет ресурси, от които може да се намерят подходящи материали за подготовката на студента.

Учебници

1. Апостолов М, Иванова П. История на медицината и сестринството. Горекс Прес 1998.
2. Лъчкова М. и кол., под редакцията на проф. Н.Запрянов. Ръководство за семинарни упражнения по медицинска етика. Пловдив, ВМИ, 1999
3. Семерджиева М. Медицинска етика. МУ-Пловдив 2013 г.
4. Торньова Б. Нравствената култура на специалиста по здравни грижи. *Екс –Прес* – 2006.
5. Раданов С. Медицинска деонтология. Сиела, София. 2004

Интернет ресурси

1. Лекционен курс (от системата <http://www.edo.mup.bg/>)

9. Самостоятелна подготовка и извънаудиторна работа на студента

Самостоятелната работа се ръководи от съответния преподавател, който напътства студента както за литературните източници, които трябва да използва, така и за методите на тяхното усвояване. Предоставят се и материали за самостоятелна работа на студентите.

10. Сътрудничество между преподавателите и студентите

Това сътрудничество се изразява в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, оказване на помощ при възникнали текущи трудности по усвояване на материала;
- Използване на часове за консултации;

11. Изпити: Не се провежда текущ контрол.

12. Стандарти за оценяване

Успешното изучаване на дисциплината «Обществено дентално здраве» от учебния план се оценява като стойност от оценки, разпределени в два основни елемента:

- **Първият** включва оценката за учебната дейност на студента през целия семестър. Включва отделни оценки за пълното и качествено изпълнение на формите за самостоятелната работа, предвидени в учебната програма на дисциплината.

- **Вторият** включва оценката от изпита по дисциплината . Важно значение има и регламентът за провеждане на изпита, така че да се сведе до минимум възможността за манипулиране на неговите резултати.

За дисциплината се разработват ясни стандарти за оценка.

Нивата на възпроизвеждане и ползване на знанията от студентите се определят като информационно-репродуктивно, технологично-продуктивно, проблемно-продуктивно, иновационно-творческо. Въз основа на гореизложеното за всяка оценка на изпита се определя дадена характеристика:

- **Слаб (2)** получава студент при оскъдни познания, които не могат да послужат като база за придобиване на магистърска степен.

- **Среден (3)** получава студент, който възпроизвежда знанията в „готова схема“, като липсват основни моменти от разработваната тема; липсва готовност за самостоятелно използване на получените знания и професионални компетентности; терминологията не е усвоена, изложението се характеризира с беден език;

- **Добър (4)** получава студент, който развива темата описателно, репродуктивно, като използва типови ситуации; показва ограничена самостоятелност при използване на получените знания и придобитите професионални компетентности; в изложението, макар да има наличие на добра езикова култура, се допускат неточности в използваните понятия;

- **Много добър (5)** получава студент, който развива темата самостоятелно продуктивно, нестандартно, търсейки нов алгоритъм и анализ на използваните литературни данни; прави опит да изведе и обоснове своя теза; адекватно използва понятията от научната област на изучаваната дисциплина; има добра езикова култура;

- **Отличен (6)** получава студент, който самостоятелно, логично, с наличие на творчески елемент извежда темата; обосновано и оригинално ползва и интерпретира литературата, свързана със зададения въпрос; демонстрира готовност за прилагане на придобитите знания и професионални компетентности; представянето му се характеризира с точност и богата езикова култура на изложението.

При стартиране на занятията студентите трябва да бъдат запознати със стандартите за оценяване, процедурите за провеждане на текущ контрол и възможностите за получаване на обратна връзка за напредъка им през семестъра.

13. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото. Тя включва оценка от краен изпит (писмен и устен).

За всеки компонент, участващ в крайната оценка, се определя коефициент на значимост (от 0 до 1), като общата сума на коефициентите трябва винаги да бъде 1. Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от различните компоненти, умножени със съответните коефициенти на значимост.

$$Q(\text{крайна оценка}) = (k1 \times Q1) + (k2 \times Q2)$$

k1= 0.50 коефициент писмен изпит

k2= 0.50 коефициент устен изпит;

Q1= оценка от писмен изпит;

Q2= оценка от устен изпит;

Ако един от компонентите на крайния изпит е слаб 2, крайната оценка е задължително слаб 2.

14. Документиране, съхранение на резултатите и контрол на дейността по оценяването

- Оценяваните студенти имат правото и задължението да се информират за регламента, процедурите и резултатите от оценяването, да предявяват претенции и жалби при неспазване на настоящите правила.

- Правото на студента по смисъла на предходната точка е в сила в случаите на установени технически пропуски или грешки (например при изчисляване или нанасяне на оценките), както и при сериозни основания за разминаване на фактически показаните знания, умения и компетентности и получената крайна оценка за тях.

- Корекции на оценките се допускат в случаите по предходната алинея в студентската книжка, изпитния протокол или по партидата в главната книга само от титуляра на дисциплината.

- Евентуални спорове и претенции от страна на студентите се отправят писмено към оценяващия екип, който следва да даде аргументиран отговор до края на следващия работен ден.

- Установени и доказани случаи на сериозно нарушаване на правата на студента при оценяването на неговите знания, умения и компетентности, се отнасят чрез писмена жалба до Зам. Ректора по КА.

Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях и основанията за оценка по ред и процедура, обявени предварително. Периодът, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати, е не по-дълъг от 3 (три) работни дни след датата на изпита.

Характеристиката на дисциплината се предоставя на студента в началото на обучението. Това е в съответствие със ЗВО чл.56.ал.1 „преподавателите са длъжни да разработят и да оповестят по подходящ начин и описание на водения от тях лекционен курс, включващо заглавия

и последователност на темите от учебното съдържание, препоръчителна литература, начин на формиране на оценката и форма на проверка на знанията и уменията“.

Проф. д-р Мария Стойкова, дм
Ръководител катедра СМОЗ,ФОЗ